

Nyvalda och omvalda 2022

Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

DAG OCH TID

Onsdag 15 februari 2023
10.00 Start (fika serveras från 09.00)
12.30 Lunch
14.30 Eftermiddagsfika
16.00 Avslutning

PLATS

Clarion Hotel Sense/Luleå

MÅLGRUPP

Ny- och omvalda förtroendevalda
Kommunchef och förvaltningschefer samt övriga som arbetar nära politiken såsom exempelvis föredragande och nämndsekreterare.

AVGIFT

2300 kr/deltagare (exkl.moms). I avgiften ingår fika och lunch under dagen. Avgiften faktureras i efterhand.

ANMÄLAN

Anmälan om deltagande gör du på [denna länk>>](#) eller på www.norrbottenskommuner.se senast 14 januari 2023
Anmälan är bindande efter anmälningstidens utgång men platsen kan överlåtas till annan deltagare.

Information kring anmälan lämnas av Linda Lundholm, Norrbottens Kommuner, linda.lundholm@kfbd.se alt. 070-508 92 63

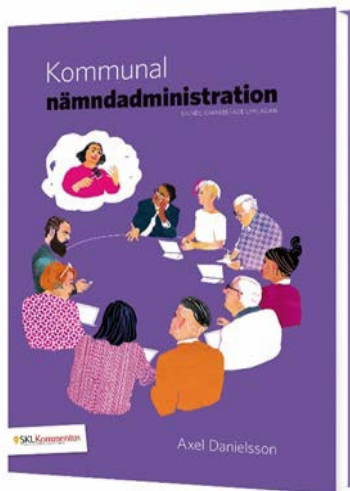
MEDVERKANDE

Axel Danielsson konsult och föreläsare med inriktning på styrning och ledning av kommuner och regioner och författare till handboken Kommunal nämndadministration.

Nyvalda och omvalda 2022 Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

LITTERATUR

Kommunal nämndadministration, sjunde upplagan.

Ordförande och vice ordförande rekommenderas att ha tillgång till handboken

Beställs av deltagaren själv från SKR:s förlag:

www.adda.se/webbutik/bocker/kommunal-namndadministration2/

BAKGRUND OCH SYFTE

Politikerna vill genomföra så mycket som möjligt av den egna politiken oavsett om de tillhör majoriteten, styrande i minoritet eller oppositionen.

Förvaltningens uppgift är att administrera och genomföra den politik som den valda majoriteten eller ”hoppande majoritet” representerar.

En viktig förutsättning för att detta ska fungera är att anställda och de förtroendevalda har samma uppfattning om vilket ansvar och vilka befogenheter som följer med deras respektive uppdrag. Detta kräver i sin tur kunskap om hur de formella och informella spelreglerna ska tolkas och tillämpas i praktiken.

FÖRBEREDELSE

Varje deltagare erbjuds att efter anmälan mejla Axel frågor som man anser vara särskilt viktiga få besvarade/diskutera/problematisera

Nyvalda och omvalda 2022

Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

PROGRAMPUNKTER

Politikernas ansvar och befogenheter - Vem styr vem?

Fullmäktiges ansvar och befogenheter

- Vilka ärenden ska fullmäktige besluta om?
- Kan kommunstyrelsen eller kommunalrådet stoppa en nämnd från att väcka ett ärende i fullmäktige?
- I vilka avseenden har fullmäktiges presidium förstärkts till förmån för fullmäktiges ansvarstagande?

Kommunstyrelsens ansvar och befogenheter

- Vad innebär det att kommunstyrelsen är kommunens ledande organ?
- På vilket sätt har kommunstyrelsens ställning förstärkts i den nya kommunallagen?
- Får kommunstyrelsen överta beslutanderätten i ett ärende som ankommer på nämnden att avgöra?
- Vilka obligatoriska ärenden ska uttryckligen kommunstyrelsen besluta om?

Nämndernas ansvar och befogenheter

- Vad menas med att nämnderna är kommunens förvaltande och verkställande organ och vad betyder detta för vilka ärenden som nämnderna ska besluta om?
- På vilket sätt har nämndernas ansvar för den kommunala verksamheten tydliggjorts i kommunallagen?

Övriga organs ansvar och befogenheter

Vilket ansvar och vilka befogenheter har ordförande, presidium, utskott, fullmäktigeberedning, nämndberedning och direktion.

Förvaltningens ansvar och befogenheter – Verkställighet eller beslut?

Vem avgör och på vilka grunder avgörs vad som ska bedömas som ren verkställighet och som ska hanteras av förvaltningen?

Beslut eller verkställighet

- Är det rätt att påstå att politikerna svarar för vad som ska åstadkommas medan förvaltningen svarar för hur det ska åstadkommas?
- Vad talar för att ett ärende bör avgöras genom beslut av nämnd och inte av förvaltningen som ren verkställighet?
- Skyldighetslagstiftning på individnivå

Nyvalda och omvalda 2022

Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

- Rättighetslagstiftning på organisationsnivå
- Förvaltningsledningens kompetens/ den politiska ledningens kompetens

Delegering av beslut

Merparten av alla beslut som nämnderna är ansvariga för fattas på delegation av anställda, utskott och ordförande.

- På vilket sätt ska redovisning, protokollföring och tillkännagivande av delegationsbesluten ske enligt de nya reglerna i 2017 års kommunallag.

Hur fungerar den kommunala revisionen?

- I vilken utsträckning ska revisionen granska anställda/förtroendevalda? På vilket sätt har revisionen förstärkts och vad är god revisionsned?
- Får uppdrag som revisor återkallas?

Vägrad ansvarsfrihet och entledigande - Hur fungerar ansvarsutkrävandet?

Är de förtroendevaldas ansvar kollektivt eller individuellt samt på vilken grund kan man vägras ansvarsfrihet?

- Hur kan de som revisionen anmärkt på försvara sig?
- Revisionsansvar
- Straffansvar
- Skadeståndsansvar

Den kommunala ekonomin - Vad händer om verksamheten drivs med underskott?

- Vad innebär de att kommunallagens krav på att god ekonomisk hushållning är en målsättningsparagraf? Vem beslutar om budget, delårsrapport och årsredovisning?

Alternativa samverkansformer - Får kommuner samverka?

Kommunerna väljer i allt större utsträckning att samverka i olika former. Vilka möjligheter och utmaningar innebär de olika samverkansformerna?

- Gemensam nämnd
- Kommunalförbund
- Avtalssamverkan

Hur fungerar styrningen av de kommunala bolagen?

- Vilka kommunalrättsliga regler gäller för de kommunala bolagen?
- Varför och på vilket sätt har de rättsliga kraven på styrningen av de kommunala företagen skärpts?
- Är det rätt att påstå att bolagsstyrelsens uppgift är att fatta beslut ”för bolagets bästa”?

Nyvalda och omvalda 2022

Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

Vem ansvarar för styrning och kontroll av de privata utförarna?

- Vilka rättsliga förutsättningar gäller för överlåtelse av kommunal verksamhet till entreprenörer?
- På vilket sätt har kommunens ansvar för privata utförare förtydligats i kommunallagen?

Vilka regler gäller för val av förtroendevalda?

Typiska frågor som uppkommer i samband med en ny mandatperiod är vem som är valbar, antalet som ska väljas, vilken valperiod som gäller och vilket valsätt som ska tillämpas vid val av ledamöter och ersättare till följande organ:

- Fullmäktige, fullmäktiges presidium, revisorer och sammankallande, kommunstyrelsen, kommunstyrelsens presidium, kommunalråd, obligatoriska och frivilliga nämnder, nämndpresidier, utskott, nämndberedningar, gemensam nämnd, direktion

Hur förbereds sammanträdena?

Tjänstemannaberedning

- Sakliga och opartiska tjänsteskrivelser, förslag till beslut, beslutsmotivering

Politisk beredning

- Ordförande-, presidie-, utskotts-, nämnd- och kommunalrådsberedning
- Det kommunallagsreglerade beredningstvånget

Kallelse/tillkännagivande

- Ansvarig, innehåll, tidpunkt, form, mottagare, förkortat tillkännagivande,
- Minoritetsskydd.

Nyvalda och omvalda 2022

Styr eller avgå!

LULEÅ 15 FEBRUARI 2023

Vad gäller för genomförandet av sammanträden?

Inledningen

- Vem har närvarorätt/närvaroskyldighet respektive yttranderätt/skyldighet att lämna uppgifter?
- Inkallelseordning – vem tjänstgör för vem när förtroendevald har förhinder
- Jävsgrunderna och verkan av jäv
- Ordförandens tjänstgöring
- Justerare
- Föredragningslistan
- Anmälan av delegationsbeslut

Överläggningarna

- Yrkanden, propositionsordning och omröstning
- Yrkanden/förslag
- Andrahandsyrkanden
- Yrkanden med motiveringar
- Bordläggnings- och återremissyrkande
- Huvudförslag och motförslag

Beslutsgång

- Propositionsordning, propositionsvägran, kontraproposition
- Omröstningsförfarande
- Röstplikt
- Utslagsröst
- Sluten omröstning
- Lottning

Beslut

- Acklamationsbeslut, majoritetsbeslut, relativ majoritet, kvalificerad majoritet, minoritetsbeslut
- Beslutsmotivering
- Reservationsrätt, rättsverkan, gruppreservation, blank, skriftlig, undertecknad, innehåll, omfattning, motiverad
- Protokollsanteckning
- Särskilda yttranden/uttalanden/röstförklaringar
- Proportionella val
- Hantering av motioner, interpellationer och frågor

Regler för överklagande av beslut

- Laglighetsprövning enligt kommunallagen, förvaltningsrättslig prövning enligt förvaltningslagen.